

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ – БЛАГОЕВГРАД
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ – КАТЕДРА “МЕНИДЖМЪНТ И МАРКЕТИНГ”

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Лалка Борисова
Международно висше бизнес училище – Ботевград,
научна специалност: „Икономика и управление (по отрасли)”

ОТНОСНО: Конкурс за академична длъжност „професор“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Икономика и управление“ (Усъвършенстване на управленската дейност на ръководителя)

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Мениджмънт и маркетинг“ на основание чл. 4, ал. 2. от ЗРАСРБ и решение на ФС на Стопански факултет (Протокол № 9/30.06.2020 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса, съгласно Заповед № 977/03.07.2020 г., на Ректора на ЮЗУ „Н. Рилски“.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

По обявения конкурс за „професор“ по научна специалност „Икономика и управление“ (Усъвършенстване на управленската дейност на ръководителя)“, направление 3.7. „Администрация и управление“ към ЮЗУ е представил документи един кандидат – доц. д-р **Милена Филипова, ръководител катедра** и преподавател в катедра „Мениджмънт и маркетинг“ на ЮЗУ. Представената документация и най-вече трудовете на кандидатката, развитието ѝ като научен работник и преподавател, ми позволяват формулирането на положителна характеристика и становище по кандидатурата на доц. д-р М. Филипова. Това се подкрепя и обосновава с постановките и съображенията, приведени в следващите редове. Развитието на творческата ѝ биография красноречиво показва концентрация на изследователската дейност в добре структурирано направление в сферата на управленските процеси и ролята на ръководителя (лидера).

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Картата за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ е попълнена коректно, като е постигнат почти два пъти повече от изискуемия праг от 550 точки. Кандидатката отговаря на Задължителните условия по ЗРАСРБ и е покрила Допълнителните изисквания съгласно Закона и Правилника за неговото прилагане на ЮЗУ. Запознаването с научната продукция, която е представена по конкурса, впечатлява с постигнатата целенасоченост, аналитичност и критичност на третираните въпроси, приоритетно свързани с посочената по-горе проблематика. В конкурса за заемане на академична длъжност „професор“, доц. д-р М. Филипова е представила 39 публикации.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

В качеството си на университетски преподавател доц. д-р М. Филипова показва много добро развитие:

- Ориентация към актуални и значими тематични направления на преподаване;
- Резултатите от развитието на учебно-преподавателската дейност на доц. д-р М. Филипова доказват практически необходимостта и ефективността от тясна връзка и зависимост между научно-изследователската и преподавателска дейност, което днес е с нарастващо значение за индивидуалния принос в образованието.

Преподаваните дисциплини са свързани с проблематиката на обявения конкурс за заемането на академичната длъжност „**професор**“:

1. Бакалавърска програма: Лидерство и лидерски компетенции; Антикризисно управление на предприятието; Управленски решения; Международен бизнес;

2. Магистърска програма: Лидерство и лидерски компетенции; Мениджмънт в глобална среда; Антикризисно управление на предприятието; Управленски решения; Международен бизнес;

3. Докторска програма – Икономика и управление (индустрия).

От изброените по-горе дисциплини е видно, че тя има дългогодишен преподавателски опит по проблемите на управлението: лидерство и лидерски

компетенции; управленски решения; управление при кризи; международен бизнес – широк научен спектър в трите степени на образование.

Участва в множество проекти – национални и международни. Признание за доц. М. Филипова е членството ѝ в различни организации и съюзи, като: Съюза на икономистите в България, Асоциация на преподавателите по икономика и управление, Rhetoric Society of Europe (RSE), Международна асоциация за устойчиво развитие и др.

Положителна е и оценката ми за учебната литература с автор кандидата за професор. Те са атестат за отговорно и професионално отношение на доц. Филипова към обучението на студентите (бакалаври и магистри) и същевременно израз на творческа учебна активност през годините. Има 3-ма докторанти, успешно защитили ОНС „доктор“ (2-ма в процес на обучение).

Научните публикации, както и участието в широк кръг изследователски проекти, намират силно отражение в преподаването и обучението на студентите и осигуряват създаване на тясна връзка между образование и бизнес практика.

Общата ми **оценка** за преподавателската дейност на доц. д-р М. Филипова е, че тя **отговаря** на критериите на ЮЗУ за заемане на академичната длъжност „**професор**“.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Научната продукция на доц. Филипова не съдържа слабости, които да намаляват нейното добро качество, оценявам положително стила на изложение. В синтезиран вид в публикациите откроявам и положително оценявам следните моменти:

- Представените публикации не се дублират помежду си. Една част от тях са в съавторство. Монографичният труд (Профилът на ръководителя в предприятието) определям като новост в специализираната научна литература, научната стойност на труда намира израз в редица направления, в т.ч.: анализират се водещите концепции за ролята на ръководителя за ефективността на предприятието; разработен е модел за развитие на управленските компетенции, структуриран от 5 основни елемента; обоснована е Аз-концепцията на ръководителя, като „система на възприятието за себе си“, представен е модел и направен извод, че тя е ключово условие за развитие на управленските компетенции на ръководителя. Анализирани са принципите на управление, с обобщението, че те повишават управленския потенциал на ръководителя. Проведеното емпирично проучване е насочено към формиране на имидж на

ръководителя в съзнанието на изпълнителския персонал, неговата харизматичност, изведени са стратегии за постигане на дългосрочен успех; очертана е пътната кърта за развитие на управленските компетенции на ръководителя;

- Компетенциите на ръководителите, управленските решения, управлението на човешките ресурси и управлението на предприятието в кризисни ситуации, са едни от най-важните и актуални въпроси на съвременната икономика, който доц. Филипова анализира, както и националните особености на корпоративната култура. Едно сравнение между тематичните направления на преподаваните учебни дисциплини и публикациите по конкурса показва ясно изразена връзка между тях, което е безспорна заслуга за богатото информационно осигуряване на учебния процес;

- Прави впечатление участието на доц. д-р Филипова с научни публикации в научни издания, **реферирани и индексирани** в световноизвестни бази данни, в специализирани изследвания, отличаващи се с актуалност, проблемност и аналитично-критични позиции, като обект на анализ са: особености на вземането на стратегически решения в бизнеса; население и работна сила в определени териториални граници; повишаване на конкурентното предимство на компанията чрез информационни услуги и подпомагане; взаимодействие между управленския стил и фирмената култура в туризма; стресът в процеса на управлението в контекста на социално ориентираната икономика и др.;

- Специално внимание в богатата палитра от научни интереси се обръща на новите възможности на организациите към управленските процеси, човешките ресурси, конкурентоспособността и предприемачеството; стратегиите за корпоративна идентичност; управленския стил и организационното лидерство в дейността на ръководителя; особеностите на управлението в туризма; лидерските качества и имиджа на лидера; управленски принципи и компетенции, бизнес етикет, фирмена култура и КСО в програмите за обучение на мениджъри и др., насочени към постигане на съвършенство в личностен и организационен план, ефективност в организациите;

- Като преподавател и изследовател, доц. Филипова работи и по въпроси, свързани с проблемите и перспективите в туризма – развитие на дестинациите: преодоляване на социалните и екологични ограничения на туризма в България; модел за вземане на решения за ограничаване на екологичните и социалните заплахи в

туризма; особеностите на квалификацията и обучениета на човешките ресурси в туристическото предприятие и др.

Изследователският интерес на доц. Филипова към управленските процеси и човешките ресурси, лидерството, компетенциите на ръководителя, предприемачеството, проблемите в туризма, е продиктуван от възможността за интегриране на управленските стилове и качества на ръководителите с оглед реализиране на конкурентно предимство и постигане на ефективност в дейността. Профилът на ръководителя в предприятието, компетенциите за постигане на имидж и харизматичност, лидерските качества се явяват уникално съчетание на процеси, процедури, хора, стилове на управление, компетенции и фирмена култура.

Коректна е справката на кандидата за цитиране от други автори.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Приемам систематизираната справка за научните приноси. Справката за приносите правилно представя научните постижения в публикациите, които са заслуга на автора. Разработени са авторови модели, изведени са практико-приложни резултати и изводи от емпирични изследвания в теорията и практиката от областта на управлението; класифицирани са компетенциите на ръководителя в предприятието по функционален признак; определени са критериите за оценка на имиджа на ръководителя и е направена оценка на имиджа на конкретни ръководители от практиката; открояна е спецификата на управление на човешките ресурси в туризма и др.

Приложението на тези постижения може да подобри теорията и управленската практика в страната.

7. Основни критични бележки и препоръки

Доброто познаване на проблемите и добрите практики в областта на управленските процеси и човешките ресурси, уменията за ясно формулиране на изследователски проблеми, анализиране, систематизиране и критично осмисляне на класическите и новите теории и концепции, конструиране на изследователски апарат, провеждане на емпирични изследвания, аргументирани изводи и обосноваване на предложения за подобрене на управленската практика чрез компетенции, имидж на ръководителя и стил на управление, разработените множество модели, са доказателство

за постиженията на доц. д-р Милена Филипова на полето на науката и практиката. Пожелавам ѝ да продължи да работи все така всеотдайно и ентузиазирано за развитието на науката, практиката и образованието, за още по-тясното им сближаване.

8. Заключение

Кандидатът за академичната длъжност „професор“ Милена Филипова е доктор и доцент в ЮЗУ „Н. Рилски“. Нейното професионално и академично развитие е в областта на обявения конкурс. Научната продукция на доц. Филипова е в особено актуална за страната и икономиката сфера, която е „ниша“ за ползотворна нейна изява като изследовател. Тази нейна изява оценявам силно положително с аргумента, че обогатява теорията, практиката и обучението по проблематика с директна ориентация към развитието на управленските процеси в организациите и на човешките ресурси, с акцент върху профилът и компетенциите на ръководителя. Имам основание да оценя доц. Филипова като **изграден изследовател, преподавател и консултант.**

С убеденост давам **положителна оценка** на цялостната дейност на доц. д-р Милена Филипова, която отговаря напълно на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото приложение, както и на Правилника за провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ЮЗУ.

Това ми дава основание за **положително заключение** и с пълна убеденост да подкрепя кандидатурата за избора на доц. д-р Милена Филипова за заемането на академичната длъжност „**професор**“ в ЮЗУ „Н. Рилски“ по научната специалност „Икономика и управление (Усъвършенстване на управленската дейност на ръководителя)“.

София, 20.08.2020 г.

Подпис:
(проф. д-р Лалка Борисова)

SOUTHWEST UNIVERSITY "NEOFIT RILSKI" - BLAGOEVGRAD
FACULTY OF ECONOMICS - DEPARTMENT OF MANAGEMENT AND MARKETING

OPINION

By Prof. Lalka Borisova, PhD

International higher Business School - Botevgrad,

Science Specialty: "Economics and Management (in industries)"

ON: Competition for the academic position of "professor" in a professional field 3.7. Administration and management, scholar c specialty "Economics and management" (Improvement of the managerial activity of the head)

1. Information about the competition

The competition was announced for the needs of the Department of Management and Marketing on the grounds of Art. 4, para. 2. from ZRASRB and decision of FS of the Faculty of Economics (Minutes № 9/30.06.2020) I participate in the scientific jury of the competition, according to Order № 977/03.07.2020, of the Rector of SWU "N. Rilski".

2. Brief information about the candidates in the competition

According to the announced competition for "professor" in the scientific specialty "Economics and Management (Improving the managerial activity of the leader)", strand 3.7. "Administration and Management" at SWU was presented by one candidate - Assoc. Prof. Milena Filipova, PhD, Head of Department and Lecturer at the Department of Management and Marketing at SWU. The documentation presented, and especially the works of the candidate, her development as a researcher and teacher, allow me to formulate a positive characteristic and opinion on the application of Assoc. Prof. M. Filipova. This is supported and justified by the statements and considerations set out in the lines that follow. The development of her creative biography eloquently shows the concentration of research in a well-structured direction in the areas of management processes and the role of the leader.

3. Fulfillment of the requirements for holding the academic position

The Card of fulfillment the quantitative requirements for occupying the academic position of "professor" has been filled in correctly, having achieved almost twice the required threshold of 550 points. The candidate meets the Compulsory Conditions under the Law on Academic Personnel Development in Republic Bulgaria and has covered the Additional

requirements in accordance with the Law and the SWU Regulations for its Application. The familiarity with the scientific production presented at the competition impresses with the achieved purposefulness, analyticity and criticality of the issues addressed, as a priority related to the above mentioned problems. In the competition for the occupation of the academic position "Professor", Assoc. Prof. M. Filipova has presented 39 publications.

4. Assessment of the applicant's educational activities

As a University teacher, Assoc. Prof. M. Filipova, PhD, shows a very good development:

- Orientation to current and significant thematic areas of teaching;
- The results of the development of the teaching activity of Assoc. Prof. M. Filipova,

PhD, proves practically the necessity and effectiveness of a close connection and dependence between research and teaching, which is of increasing importance for individual contribution to education today.

The courses taught are related to the problems of the announced competition for the occupation of the academic position "Professor":

1. Bachelor Curriculum: Leadership and leadership competencies; Anti-crisis management of the enterprise; Management decisions; International Business;

2. Master Curriculum: Leadership and leadership competencies; Management in a global environment; Anti-crisis management of the enterprise; Management decisions; International Business;

3. PhD Curriculum: Economics and management (industry).

The above disciplines show that she has many years of teaching experience in the problems of management: leadership and leadership competencies; management decisions; crisis management; international business - a broad scientific spectrum in the three levels of education.

Participation in a number of projects - national and international. Recognition for Assoc. Prof. M. Filipova is her membership in various organizations and unions, like: the Union of Economists in Bulgaria, the Association of Teachers of Economics and Management, Rhetoric Society of Europe (RSE), the International Association for Sustainable Development and others.

My assessment of the academic literature by the candidate for professor is also positive. They are a certificate for responsible and professional attitude of Assoc. Prof. Filipova towards education of students (bachelors and masters) and at the same time an expression of creative

learning activity over the years. There are 3 PhD students successfully defending the ESD "Doctor" (2 in the process of training).

Scientific publications, as well as participation in a wide range of research projects, are strongly reflected in the teaching and learning of students and provide a close link between education and business.

My overall **assessment** of the teaching activity of Assoc. Prof. Dr. M. Filipova is that she **meets** the SWU criteria for occupying the Academic Position of "**Professor**".

5. Short characteristics of the presented scholar papers/publications

Assoc. Prof. Filipova's scientific production does not contain any weaknesses that would diminish its good quality, I positively appreciate the style of the narrative. In synthesized form in the publications, I highlight and positively evaluate the following points:

- Submitted posts do not duplicate each other. A part of them is made in co-authorship. I define the monographic work (The profile of the manager in the enterprise) as a novelty in the specialized scientific literature, the scientific value of the work is reflected in a number of directions, including: the leading concepts for the role of the manager for the efficiency of the enterprise are analyzed; a model for the development of managerial competencies has been developed, structured by 5 main elements; The self-concept of the leader is substantiated as a "system of self-perception", a model is presented and it is concluded that it is a key condition for the development of managerial competencies of the leader. The principles of management are analyzed, as the summary that they increase his managerial potential. The conducted empirical research is aimed at forming the image of the manager in the minds of the executive staff, its charisma, strategies for long-term success are derived; the roadmap for the development of the managerial competencies of the manager is outlined;

- The competencies of managers, management decisions, human resource management and enterprise management in crisis situations are some of the most important and current issues of modern economics, which Assoc. Prof. Filipova analyzes, as well as national characteristics of corporate culture. A comparison between the thematic areas of the taught subjects and the publications on the competition shows a clear connection between them, which is indisputable merit for the rich information support of the educational process;

- The participation of Assoc. Prof. Filipova with scientific publications in scientific magazines, **abstracted and indexed** in world-famous databases, in specialized studies, characterized by topicality, problems and analytical-critical positions, subject of analysis are: features of making strategic decisions in business; population and labor force within certain territorial boundaries; increasing the competitive advantage of the company through

information services and support; interaction between the management style and the company culture in tourism; the stress in the management process in the context of the socially oriented economy, etc.;

- Particular attention in the wide range of scientific interests is paid to the new capabilities of organizations to management processes, human resources, competitiveness and entrepreneurship; corporate identity strategies; managerial style and organizational leadership in the activities of the leader; the peculiarities of tourism management; leadership qualities and the image of the leader; management principles and competencies, business etiquette, company culture and CSR in training programs for managers, etc., aimed at achieving personal and organizational excellence, efficiency in organizations;

- As a lecturer and researcher, Assoc. Prof. Filipova also works on issues related to the problems and prospects in tourism - destination development: overcoming the social and environmental constraints of tourism in Bulgaria; a decision-making model for limiting environmental and social threats in tourism; the peculiarities of the qualification and training of the human resources in the tourist enterprise, etc.

Prof. Filipova's research interest in management processes and human resources, leadership, management competencies, entrepreneurship, tourism issues, is dictated by the ability to integrate management styles and qualities of managers in order to achieve competitive advantage and achieve efficiency. The profile of the manager in the enterprise, the competencies for achieving image and charisma, the leadership qualities are a unique combination of processes, procedures, people, management styles, competencies and organizational culture.

The reference of the candidate for citation by other authors is correct.

6. Synthesis of the applicant's major scientific and applied contributions

I accept the systematized reference for the scientific and applied contributions. The Contribution report correctly presents the scientific achievements in the publications, that are the author's credit. Author's methodologies have been developed, practical applied results have been derived and conclusions have been drawn from empirical research in the theory and practice in the field of management; the competencies of the manager in the enterprise are classified by functional attribute; the criteria for evaluation of the image of the manager are determined and the image of specific managers from the practice is evaluated; the specifics of human resources management in tourism are emphasized, etc.

The application of these achievements can improve the theory and management practice in the country.

7. Key critical notes and recommendations

Good knowledge of problems and good practices in the field of management processes and human resources, ability to clear formulation of research problems, analysis, systematize and critical understand of classical and new theories and concepts, design of research apparatus, conduct empirical studies, argumentative conclusions and justification of proposals for improvement of management practice through competencies, image of the head and style of management, the developed numerous models, are a proof for the achievements of Assoc. Prof. Milena Filipova in the field of science and practice. I wish her to continue to work so wholeheartedly and enthusiastically for the advancement of science, practice and education, and for their closer approximation.

8. Conclusion

The candidate for the academic position "Professor" Milena Filipova is a doctor and associate professor at SWU "N. Rilski ". Her professional and academic development is in the field of the announced competition. Assoc. Prof. Filipova's scientific production is in a particularly relevant field for the country and the economy, which is a "niche" for her usefulness as a researcher. I appreciate this statement very positively with the argument that it enriches theory, practice and training in problems with a direct orientation to the development of management processes in organizations and human resources, with an emphasis on the profile and competencies of the leader. I have reason to evaluate Assoc. Prof. Filipova as a well-established researcher, lecturer and consultant.

I am convinced of a positive assessment of the entire activity of Assoc. Prof. Milena Filipova, PhD, who fully complies with the requirements of the Academic Staff Development Act of the Republic of Bulgaria, the Rules for its implementation, as well as the Rules for Conducting Competitions for the Acquisition of Degrees and Academic Positions at SWU.

This gives me the base for a **positive conclusion** and with complete conviction to support the application for the election of Assoc. Prof. Milena Filipova for the academic position of "**Professor**" at SWU "N. Rilski "in the specialty“ Economics and Management (Improving the managerial activity of the leader)”.

Sofia, 20.08.2020

Signature:

(Prof. Lalka Borisova, PhD)